

KRMIVA

PROIZVODNJA KRMNIH SMJESA U POLJSKOJ U RAZDOBLJU OD 2000. DO 2006. GODINE S PROGNOZOM PROIZVODNJE DO 2013. GODINE

PRODUCTION OF FEED MIXTURES IN POLAND BETWEEN THE YEARS 2000 - 2006 AND PROGNOSIS OF PRODUCTION UNTIL 2013.

J. Kołodziej

Stručni članak
Primljeno: 25. veljače 2007.

SAŽETAK

U članku je dat pregled stočarske proizvodnje, proizvodnje i potrošnje krmnih sirovina i stočne hrane u godinama 2000-2006 s prognozom do 2013. godine.

U ukupnoj proizvodnji krmnih smjesa, u 2005 godini prevladavale su smjese namijenjene za hranidbu peradi (gotovo 70%), svinja (22%), goveda (5%) i ostalih životinja (3%).

Na grafikonima (Gill) je prikazana veličina proizvodnje krmiva u 2006. godini u 10 zemalja svijeta s usporedbom za 2001. i 2005. godinu te veličina proizvodnje krmiva u 10 zemalja i regija Europske Unije i zemalja izvan Europske Unije.

Ključne riječi: stočarska proizvodnja, prognoza proizvodnje, krmne sirovine, svinje, perad, goveda

UVOD

Proizvodnja poljske industrije stočne hrane skoro potpuno podmiruje tržišne potrebe, međutim, potražnja za industrijskim krmivima, koncentratima i premiksima raste. Stoga se predviđa dalji porast proizvodnje, prema nekim prognozama do 7,5 mln tona, a prema drugima do 9 mln tona u 2013. godini. Treba naglasiti, da prognoze navedene u radu ne uzimaju u obzir krmne smjese proizvedene na velikim farmama za vlastite potrebe i radi toga predviđene količine nisu tako visoke.

Razvoj industrije stočne hrane znači promjenu proizvodne strukture krmiva smanjenjem proizvodnje gospodarskih krmiva u korist industrijskih krmiva. Rast će potrebe za stočnom hranom za proizvodnju svinja, mliječnih i mesnih goveda i još nekoliko godina za peradarsku proizvodnju.

Poljska je ekonomski samostalna u namirivanju potreba za žitaricama, u ovom slučaju kukuruzom, a osim toga postoji stalna ponuda krmnih žitarica Češke, Slovačke i Mađarske, što pozitivno utječe na domaće tržište žitarica.

Kakvoća i tehničko-tehnološki zahtjevi u proizvodnji krmiva u Poljskoj uporedivi su s tržišnim zahtjevima EU i na visokoj su razini konkurentnosti. Postoji slobodan protok krmnih sirovina i smjesa. Izvoz smjesa i premiksa, zbog osjetljivosti proizvoda, prijevoza i troškova špedicije je ograničen.

Stanje u krmnom i peradarskom smjeru proizvodnje u razmatranom vremenu nije idealno zbog potpune zabrane primjenjivanja životinjskog brašna od 1. studenog 2005. godine, pojave ptičje gripe i stanovišta Vlade o namjeri potpune zabrane puštanja u promet genetički modificiranih organizama od 20. kolovoza 2008. godine.

Zabrana korištenja GMO sojine sačme u stočnoj hrani, nedostatak zamjene bjelančevina soje domaćim sirovinama te zabrana primjenjivanja životinjskog brašna primorava proizvođače na povećanje udjela sintetskih aminokiselina u krmnim smjesama.

Osim toga u 2006. godini bile su velike suše i poplave u Poljskoj koje su prouzročile znatan porast

Dr. sc. Józef Kołodziej, Polski Związek Producentów Pasz, Warszawa, Polska.

troškova i cijene krmnih sirovina i mesa, što je ograničilo potražnju domaćih proizvoda.

Dana 22. srpnja 2006. godine izdan je zakon o krmivima (Dziennik Ustaw 144 poz. 1045) suglasan s propisima Europske Unije, čija je pravovaljanost slijedila 14 dana poslije objavljenja.

KRETANJE STOČARSKE PROIZVODNJE U RAZDOBLJU 2000. – 2005. GODINE

Brojno stanje stoke u Poljsko (tablica 1) smanjilo se od 2000. do 2005. godine, premda se u 2005.

godini, u usporedbi do 2004. godine broj goveda povećao za 2,43%, a broj krava smanjio minimalno.

Broj svinja u razdoblju od pet godina povećao se u 2005. godini za 6,62% u usporedbi do 2004. godine. U navedenom postotku broj krmača povećao se za 9,28%.

Na tablici 2 prikazana je proizvodnja životinja za klanje u tisućama tona. U 2005. godini u odnosu do 2004. godine ukupna proizvodnja životinja za klanje (goveda, svinje, ovce, konji, perad, koze, kunići) povećala se za 2,94%. Masa prodanih goveda bez teladi smanjila se za 1,96%, masa teladi povećala se za 3,39%, peradi za 10,92% dok kod svinja gotovo nema promjene.

Tablica 1. Ukupno brojno stanje stoke u razdoblju 2000. – 2005. g.^{a)} (u tis. komada)
Table 1. Total number of animals between 2000 – 2005^{a)} (in thous. heads)

(GUS, 2006)

Specifikacija - Specification	2000	2001	2002 ^{b)}	2003	2004	2005	% 2004 = 100
Goveda - Cattle	6083	5734	5533	5489	5353	5483	102,43
u ovom krave - of which cows	3098	3005	2873	2898	2796	2795	99,96
Svinje - Pigs	17122	17105	18629	18605	16988	18112	106,62
u ovom krmače - of which sows	1577	1626	1918	1782	1659	1813	109,28

^{a)} Podaci, koji se tiču goveda - brojno stanje u lipnju, svinje – brojno stanje u završetkom srpnja/Data concerning cattle – as of June, pigs – as of the end of July

^{b)} Podaci općeg poljoprivrednog spisa prema brojnom stanju na dan 20. svibnja/ Data of the Agricultural Census as of May 20.

Tablica 2. Proizvodnja životinja za klanje^{a)} (u tisućama tona)
Table 2. Production of animals for slaughter^{a)} (in thousands tons)

(GUS, 2006)

Specifikacija - Specification	2000	2001	2002	2003	2004	2005	% 2004=100
Masa prije klanja^{b)} - in live weight^{b)}							
Ukupno – Total^{c)}	4112	4107	4378	4776	4565	4699	102,94
goveda (bez teladi) cattle (excluding calves)	635	562	523	591	611	599	98,04
telad – calves	83	81	76	76	59	61	103,39
svinje – pigs	2501	2419	2601	2833	2538	2540	100,08
perad - poultry	834	994	1134	1228	1309	1452	110,92

^{a)} Životinje za klanje prodane na sajmovima i zaklane, namijenjene za prirodnu potrošnju – Animals for slaughter sold on market-places and slaughtered for own consumption.

^{b)} Masa prije klanja – Pre-slaughter animal weights.

^{c)} Goveda, svinje, ovce, konji, perad, koze i kunići – Cattle, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

PROIZVODNJA I POTROŠNJA KRMNIH SIROVINA U POLJSKOJ U RAZDOBLJU 2000/01. – 2005/06. GODINE

Proizvodnja žitarica i njihovih nusproizvoda na temelju procjena IERiGŽ-a u godini 2005/2006 iznosit će 18,3 mln. tona prema 20,8 mln. tona u godini 2004/2005 (smanjenje za 12,08%). Ponuda žitarica i njihovih nusproizvoda u tijeku sezone 2005/2006 bila je nadopunjavana žitaricama namijenjenim za proizvodnju kruha, jer je loša kakvoća prouzročila njihovo isključenje iz prerade za živežne namirnice. U 2006. godini žetva žitarica prema procjeni IERiGŽ iznosila je oko 22 mln. tona.

Proizvodnja visokobjelančevinastih sirovina (sačma uljnih sjemeni, sjemenke mahunarki, brašno životinjskog podrijetla) u godinama 2005/06 iznosila je 944 tisuća tona. U usporedbi s godinom 2004/05 veća je za 10,02% a prema 2003/04. godini veća je čak za 47,50%).

Od 1. studenog 2003. godine u Poljskoj postoji zabrana korištenja brašna životinjskog podrijetla kao

komponente u proizvodnji krmnih smjesa za stoku. Mogu se iskorištavati samo kao otpad npr. za poboljšanje, a proizvodi niskog rizika mogu se iskoristiti u hranidbi npr. krznaša, čije meso nije namijenjeno za hranu za ljude.

Ulazak Poljske u Europsku Uniju promijenio je uvjete proizvodnje bjelančevinastih krmiva. Popravila se obrada uljnih sjemenki.

Potrošnja krmnih sirovina u Poljskoj u godini 2005/06 iznosila je 18500 tisuća tona i prema 2004/05. godini bila veća za 4,20%. Potrošnja visokobjelančevinastih krmiva iznosila je 3555 tisuća tona i prema 2004/2005. godini bila je veća za 5,55%. Ukupno povećanje potrošnje krmnih sirovina u 2005/06. godini iznosi 22055 tis. tona u usporedbi s potrošnjom u 2004/05. godini (21123 tis. tona), što je veće za 4,41%.

Proizvodnja i potrošnja krmnih sirovina, te prognoza potrošnje krmnih sirovina u Poljskoj prikazane su u tablicama 3 i 4 i 5.

Tablica 3. Proizvodnja krmnih sirovina u Poljskoj (tisuće tona)

Table 3. Production of feed raw materials in Poland (in thousands tons)

(Rynek Pasz, 2006)

Specifikacija - Specification	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	% 2004/05 =100
Žitarice (zrno) - Cereals	12494	16769	16835	13665	19533	17000	87,03
Nusproizvodi žitarica* (posije) Secondary cereal products (bran)	1091	1261	1284	1263	1274	1293	101,49
Ukupno - Total	13585	18030	18119	14928	20807	18293	87,92
Sačma uljnih sjemenki * - Oil seed meal*	463	454	486	433	641	740	115,44
Brašna životinjskog podrijetla** Animal meal**	148	140	135	17	17	18	105,88
Sjemenke mahunarki - Pulses	166	119	133	170	193	186	96,37
Ukupno - Total	777	713	753	640	858	944	110,02
Ukupno krmme sirovine u žit. jed. ** Feed raw material total in th. t. of cereal units. **	1134	1038	1095	921	1225	1344	109,71

* u žitaričnim jedinicama iz domaćih žitarica- In cereal units of domestic cereal

** procjena - estimation

Izvor: GUS i procjena IERiGŽ/Source: GUS and estimation IERiGŽ

Tablica 4. Potrošnja krmnih sirovina u Poljskoj (tisuće tona) 2002/03 – 2005/06 ^a**Table 4. Consumption of feed materials in Poland (in thousand tons) 2002/03 – 2005/06 ^a**

(Łopaciuk IERiGŻ, 2006)

Specifikacija - Specification	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	% 2004/05 = 100
Žitarice - Cereals	16507	16420	16050	17200	107,16
Za krmne smjese - For feed mixtures	2556	2900	3050	3500	114,75
Neprerađene - Unprocessed	13951	13520	13000	13700	105,38
Nusproizvodi žitarica (posije) Secondary cereal product (bran)	1785	1796	1755	1800	102,56
Ukupno žitarice - Total cereals	18299	18206	17755	18500	104,20
Sačma uljnih sjemenki - Oil seeds meal	1707	2071	2148	2286	106,42
Sjemenke mahunarki - Pulses	112	179	204	203	99,51
Brašna životinjskog podrijetla - Animal meal	194	40	35	31	88,57
Ukupno visokobjelančevinaste sirovine High protein raw material, total	2868	3232	3368	3555	105,55
Krmne sirovine ukupno - Feed raw material, total	21167	21438	21123	22055	104,41

a) procjena – estimation

Izvor: Podaci GUS i vlastita procjena

Source: GUS and own estimation

Tablica 5. Prognoza potrošnje krmnih sirovina u Poljskoj (tisuće tona) 2004/05 – 20013/14 ^a**Table 5. Prognosis of feed materials consumption in Poland (in thousand tons) 2004/05 – 20013/14 ^a**

(Łopaciuk, IERiGŻ-PIB, 2006)

Specifikacija - Specification	2004/05	2007/08 ^a	2010/11 ^a	2013/14 ^a	% 2004/05=100
Žitarice (zrno) - Cereals	16050	17743	18450	18220	113,52
-za krmne smjese (for feeds)	3050	3800	4400	4900	160,66
- neprerađene (unprocessed)	13000	13943	14050	13320	102,46
Nusproizvodi žitarica (posije) Secondary cereal product (bran)	1755	1750	1750	1700	96,87
Ukupno žitarice - Total cereals	17755	19493	20200	19920	112,19
Sačma uljnih sjemenki - Oil seed meal	2148	2400	2900	3200	148,98
Sjemenke mahunarki - Pulses	204	220	250	300	147,06
Brašna životinjskog podrijetla - Animal meal	35	30	30	30	85,71
Ukupno visokobjelančevinaste sirovine u žitnim jedinicama High protein raw material, total (cereal units)	3368	3738	4483	4978	147,80
Krmne sirovine ukupno - Feed raw material, total	21123	23231	24683	24898	117,87

a) prognoza – prognosis

Izvor: Podaci GUS i vlastita procjena

Source: GUS and own estimation

Ukupna potrošnja krmnih sirovina u 2013/14. godini (tablica 5) bit će oko 25 mln. tona. U usporedbi s 2004/05. godinom veća je za 18%. U navedenom vremenu predviđa se povećanje potrošnje:

- ukupno žitarica do 19920 tis. tona - veće za 12%,
- sačme uljnih sjemenki do 3200 tis. tona - veće za 49%,
- sjemenke mahunarki do 3300 tis. tona - veće za 47%,
- ukupno visokobjelančevinastih sirovina u žitnim jedinicama do 4978 tis. tona - veće za 48%

Iz procjene proizvodnje krmnih smjesa u 2006. godini (tablica 6) proizlazi, u usporedbi s 2005. godinom, povećanje proizvodnje za 3,60% (do 5750 tisuća tona). Porast proizvodnje smjesa za svinje bio bi oko 15%, za goveda oko 8%, dok se za smjese za perad ne predviđa povećanje.

U količini hrane za domaće životinje u 2006. godini predviđa se porast proizvodnje za 4,65%, pri čemu porast proizvodnje smjesa za pse iznosi

3,45% a smanjenje količine smjesa za mačke 4,30%.

U prognozi, tendencije razvoja proizvodnje smjesa u raspodjeli na vrste životinja u godini 2013. pokazuju (tablica 7), da će se proizvodnja krmnih smjesa za perad prema 2005. godini smanjiti do 60% (za 10%), za goveda povećati do 7% (za 40%) a za ostale životinje smanjiti do 1% (za 50%).

Prema prognozi proizvodnje krmnih smjesa do 2013. godine (tablica 8) predviđa se povećanje proizvodnje do 7 mln. tona, u usporedbi s 2005. godinom (porast za 35,90%). U koncentratima se predviđa povećanje proizvodnje do 650 tisuća tona - porast proizvodnje prema 2005 godini za 23,11%.

Izvoz krmnih smjesa u 2013. godini prema prognozi iznositi će 150 tisuća tona - porast prema 2005 godini za 250,00%. Uvoz smjesa u 2013. godini iznositi će 250 tisuća tona - porast uvoza za 92,31%. Uvoz će u odnosu na izvoz u 2013. godini biti 66% veći.

Tablica 6. Proizvodnja krmnih smjesa u razdoblju 2000 – 2005 (u tis. tona)

Table 6. Feed mixes production between 2000 – 2005 (in thousand tones)

(Rynek Pasz, 2006)

Proizvod – Product	2000	2001	2002	2004	2004	2005*	2006**	% 2005=100
Ukupno krmne smjese Total feed mixes	4453	4598	4741	5596	5464	5550	5750	103,60
- Perad – Poultry	2232	3015	3269	3450	3667	3875	3875	100,00
- Svinje – Pigs	1506	1112	999	1352	1167	990	1140	115,15
- Goveda – Cattle	306	230	231	327	365	405	440	108,64
Ostale životinje – Other animals***	149	225	230	259	186	195	205	105,13
Ostale krmne smjese Other feed mixes	260	16	12	208	79	85	90	105,88
Hrane za domaće životinje - Feed for domestics animals								
Ukupno - Total	141	184	162	18	208	215	225	104,65
Za pse - For dogs		95	97	98	112	116	120	103,45
Za mačke - For cats		50	58	78	89	93	97	104,30

* - Procjena – Preliminary

** - Prognoza – Prognosis

*** - Konji, ovce, krznari, ribe itd. – Horses, sheep, furred, fish, etc.

**** - Smjese ne navedene – Other feed

Izvor: Podaci GUS i prognoza IERiGŽ – PIB

Source: GUS and prognosis IERiGŽ-PIB

Tablica 7. Prognoza tendencije razvoja proizvodnje krmiva u raspodjeli na vrste životinja u godinama 2004 – 2013, u Poljskoj (%)**Table 7. Prognosis of trends in commercially produced feeds for animals in years 2004 – 2013 in Poland (%) (Łopaciuk – IERiGŻ – PIB, 2006)**

Godina - Years	Perad - Poultry	Svinje - Pigs	Goveda - Cattle	Ostalo - Others
2004	67	27	4	2
2005	66	27	5	2
2007 ^a	65	28	6	1
2010 ^a	63	30	6	1
2013 ^a	60	32	7	1
% 2005 = 100	90,91	118,51	140,00	50,00

a – prognoza – prognosis

Tablica 8. Prognoza proizvodnje i inozemne trgovine industrijskim krmnim smjesama u godinama 2004 – 2013 (u tis. tona)**Table 8. Prognosis of production and foreign trade of industrial feed mixes in years 2004 – 2013 (in thousand tones)**

(Łopaciuk, 2006)

Godina - Year	Proizvodnja krmnih smjesa - Feed mixes production		Izvoz - Export	Uvoz - Import
	Srednjobjelančevinaste smjese Medium protein feed mixes	Koncentrati Concentrates		
2004	4966	530	50	82
2005	5151	528	60	130
2007 ^a	5700	600	80	180
2010 ^a	6600	620	110	200
2013 ^a	7000	650	150	250
% 2005=100	135,90	123,11	250,00	192,31

a – prognoza – prognosis

Izvor – Source : IERiGŻ-PIB

NAJVEĆI PROIZVOĐAČI KRMNIH SMJESA U POLJSKOJ U 2005. GODINI

U Poljskoj 2005. godine u proizvodnji krmnih smjesa prvo mjesto zauzima (tablica 8) Provimi - Rolimpex SA, čiji glavni udio ima inozemni koncern Provimi Holding BV. Holding. Radi od kolovoza 2005. godine s 24 tvornice krmnih smjesa a svoje filijale ima po cijeloj Poljskoj. Godišnja proizvodna

snaga iznosi više od 1,5 mln tona (oko 30% tržišta). Većim proizvođačima pripadaju tvrtke Koudijs Pasze (inozemni kapital), koju je zajedno sa tvrtkom HIMA preuzela nizozemska tvrtka De Heuss, s udjelom od 10% tržišta. Dalje spominjemo tvrtku Cargill Polska (američki kapital) - ima pet tvornica i 8% tržišta, tvrtku Golpasz i Wipasz (po 6% tržišta) te Dossche s oko 3% tržišta.

Tablica 9. Najveći proizvođači krmiva u Poljskoj, 2005**Table 9. Top animals feed producers in Poland in 2005****(Agro Trendy, 2005)**

Tvrtka – Company	Procjena godišnje proizvodnje (u tis. tona) Preliminary yearly production (in thousand tons)
Provimi-Rolimpex SA, Warszawa	1500
Koudijs Pasze, Łęczyca (razem z PPUH HIMA)	550
Cargill Polska, Warszawa	400
Golpasz, Golub-Dobrzyń	250
Wytownia Pasz Wipasz, Wadąg	250
Dossche, Kalisz	150
Spomis, Gołańcz	100-150
Tasomix, Nowe Skalmierzyce	100-150
Neorol, Żerków	100-150
Piast, Lewkowiec	100-150
Agrocentrum, Kolno	100-150
Contipasz, Grodków	100-150
CHV, Szamotuły	100-150

Najveći poljski proizvođači smjesa tipa premiks su tvrtke SANO-Nowoczesne Żywnienie Zwierząt - Sękowo (njemački kapital), LNB Poland Kiszkowo (nizozemsko - poljski kapital), BASF-Kutno (njemački kapital), DSM - Nutritional Products Mszczonów (nizozemski kapital), Trouw Nutrition Polska Grodzisk Mazowiecki (nizozemski kapital), Polsanders Pruszcz Gdański (francusko - poljski kapital).

KRATKI PREGLED PROIZVODNJE KRMNIH SMJESA U 10 VRHUNSKIH ZEMALJA I REGIJA NA SVIJETU, U EUROPSKOJ UNIJI I IZVAN EUROPSKE UNIJE

Svjetska proizvodnja industrijskih smjesa u 2006. godini iznosila je 635 mln. tona i bila za 9,0 milijona veća nego u 2005 godini (oko +2,0%). U skupinu 10 najvećih svjetskih proizvođača krmiva u 2005. godini ušle su Indija i Južna Koreja.

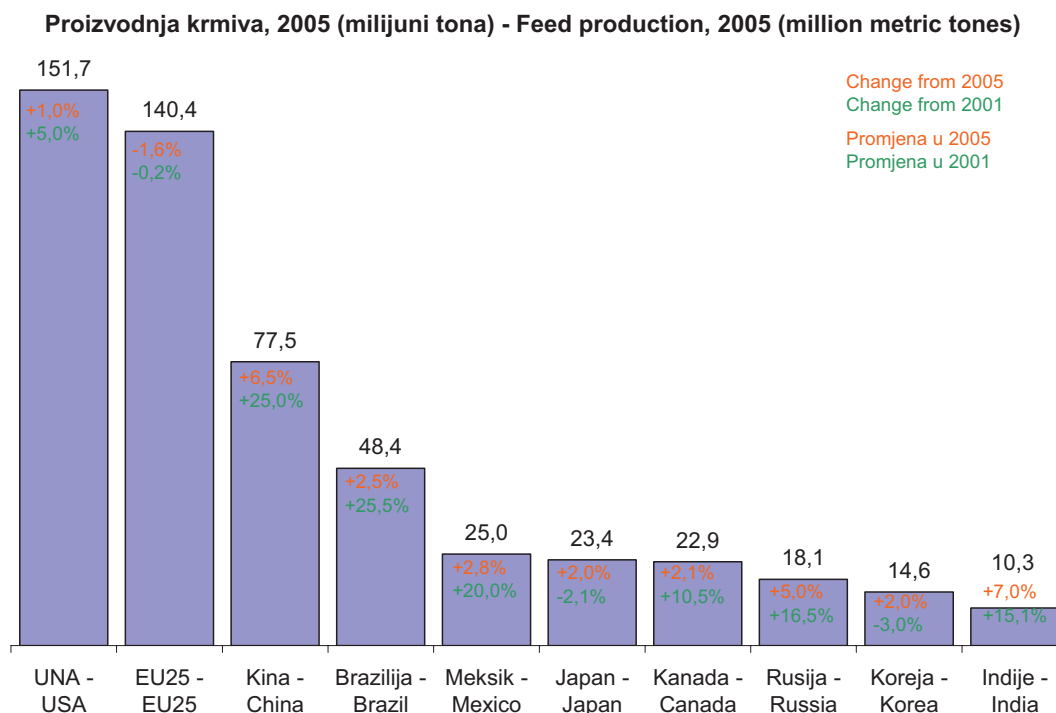
Na grafikonu 1 prikazana je promjena proizvodnje krmiva od 2005 i 2001 godine. U odnosu na 2001. godinu veličina proizvodnje u % porasla je za Brazil 25,5%, Kina 25,0%, Meksiko 20,0%, Rusija 16,5%, Indija 15,1%, Kanada 10,5%, SAD 5,0%, a smanjila se u Koreji 3% i u EU25 (25 članica EU) 0,25%. Influenza peradi (H5N1) zakočila je brzi porast ekspanzije industrije stočne hrane Kine, smanjila potražnju izvoza peradi iz Brazila i imala neznatni utjecaj na proizvodnju krmiva za povećanje industrijske proizvodnje peradi u Indiji i Rusiji.

Na grafikonu 2 prikazana je promjena i porast proizvodnje u usporedbi 2006 : 2005 g. za Veliku Britaniju 14,0%, Italiju 11,2%, Nizozemsku 9,3%, Njemačku 4,7%, Španjolsku 3,1% i Francusku 1,4%. Smanjenje veličine proizvodnje zabilježeno je za Belgiju 11,3%, Dansku 10,8%, Poljsku 4,5% (prema poljskim podacima GUS-a proizvodnja industrijskih smjesa iznosila je 5,8 mln. tona u 2006. godini (+1,7%) i Mađarsku 4,3%. Ukupna proizvodnja Europskih zemalja u usporedbi 2006 : 2005 povećala se za 5,4%.

Grafikon 1. Industrijska proizvodnja krmiva 2005. i 2001. godine u 10 vrhunskih zemalja

Graph 1. 10 top countries of industrial feed production in 2005 and 2001

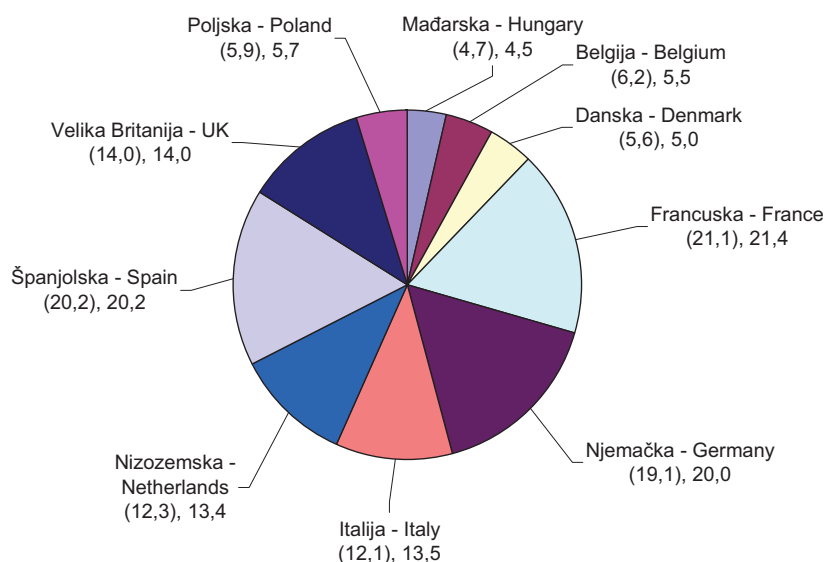
(Gill, 2006; Gill, 2007)

Grafikon 2. Europska Unija – industrijska proizvodnja u 10 vrhunskih zemalja i regija, ukupno 123,2 mln. tona godišnje 2006 i 116,6 mln. tona godišnje (2005) – u zagradi

Graph 2. European Union – industrial feed production in top 10 countries, totaling 123,2 million tons per year 2006 and 116.6 million tons per year (2005) - in brackets

(Gill, 2006; Gill, 2007)

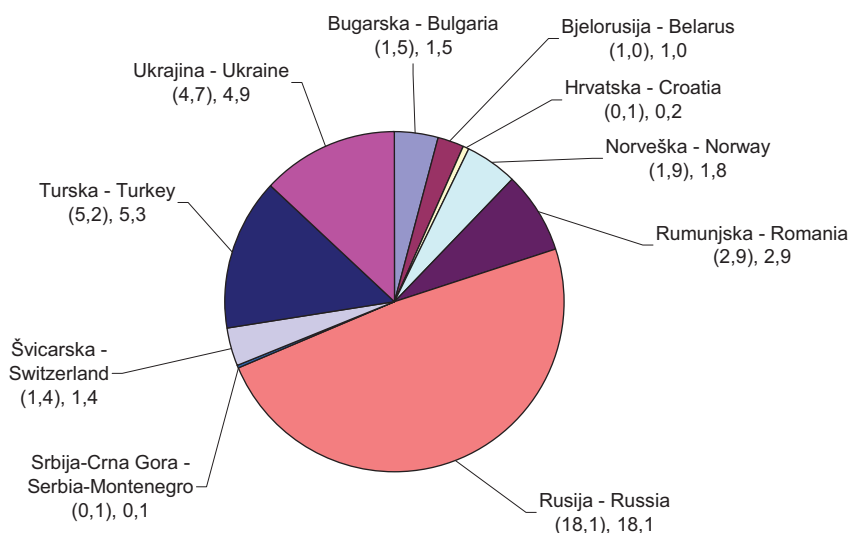

Grafikon 3. uropske zemlje izvan Europske Unije – industrijska proizvodnja smjesa u 10 vrhunskih zemalja, ukupno 37,2 mln. tona godišnje 2006 i 48,6 mln. tona godišnje (2005) - u zagradi

Graph 3. on – EU Europe – industrial feed production in top 10 countries, totaling 37,2 million tones per year 2006 and 48,6 million tones per year (2005); - in brackets

(Gill, 2006; Gill, 2007)

Na grafikonu 3 prikazana je promjena i porast proizvodnje u usporedbi 2006:2005 godina za Hrvatsku (100%), Rusiju (4,6%), Rumunjsku (3,63%) i Tursku (1,9%). Smanjenje veličine proizvodnje zabilježeno je za Norvešku (5,3%) i Ukrajinu (4,4%). Bez promjena u veličini proizvodnje u 2006. godini ostale su Bugarska, Bjelorusija, Srbija - Crna Gora i Švicarska.

Ukupna proizvodnja Europskih zemalja izvan EU iznosila je 2006. godine 37,7 mln. tona, a u usporedbi 2006:2005. godina smanjila se za 30,6%.

INDUSTRIJA STOČNE HRANE U SEZONI 2006/07 U POLJSKOJ

U 2006. godini proizvodnja industrijskih smjesa iznosila je 5,8 mln. tona i bila za 10% veća od proizvodnje 2005 godine. Povećala se proizvodnja krmnih smjesa za svinje i perad. Veliko značenje u proizvodnji krmnih smjesa imaju krmiva za prehranu domaćih životinja čija je proizvodnja u 2006. godini iznosila 240 tisuća tona (oko 30% veličine proizvodnje za cijelu EU-25).

U razdoblju 2006/07 proizvodnja žitarica smanjila se s 27 mln. tona u 2005. godini na oko 22 mln. tona. Povećale se potrebe domaćeg tržišta za bjelanjčevinasta krmiva, što je prouzrokovalo porast cijena sirovina i nešto veće cijene industrijskih krmnih smjesa. Očekuje se, da će u razdoblju 2007/08 proizvodnja visokobjelanjčevinastih krmiva iznositi oko 1150 mln. tona i biti za 10% veća od proizvodnje u tekućem razdoblju.

U prvom polugodištu 2007. godine proizvodnja industrijskih krmnih smjesa je i nadaljevelika, posebno krmnih za perad i svinje. Razlog je odnos cijena između industrijskih krmnih smjesa i žitarica. U drugom polugodištu 2007. godine, zbog predviđanog smanjenja proizvodnje krmnih smjesa za svinje (nema izvoza svinjskog mesa za Rusiju) očekuje se manja proizvodnja industrijskih sirovina. Računa se na povećanje uzgoja stoke i porast potražnje krmnih smjesa za stoku od oko 5%.

Globalna ukupna proizvodnja krmnih smjesa u 2007. godini može iznositi oko 6 mln. tona i biti veća za 3 - 4 % od proizvodnje u 2006. godini. Poljska industrija stočne hrane nalazi se u srednjoj rentovnosti prihoda u cijeloj prehrambenoj industriji. Nastupio je porast zaposlenja u srednjim i većim

poduzećima u industriji stočne hrane u 2006 godini oko 7,5%.

U Poljskoj se računa na znatno povećanje razvoja tržišta u duljem vremenskom razdoblju. Proizvodnja krmnih smjesa namiruje u potpunosti domaće potrebe, no proizvodne mogućnosti su znatno veće.

LITERATURA

1. Agro Trendy (2005) 24, 28
2. Główny Urząd Statystyczny 2006, Rolnictwo 2005, 77, 94
3. Gill C. (2006): Feed more profitable, but disease breeds uncertainty. *Feed International*, January, 1, 5-12.
4. Gill C. (2007): World Feed Panorama: Bigger cities, more feed. January, 1, 5-9
5. Łopaciuk W. (2006): Raport o stanie i perspektywach rozwoju. Raport o stanie i perspektywach przemysłu zbożowo – młynarskiego w Polsce. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB 21- 35
6. Pasze Przemysłowe - Biuletyn Polskiego Związku Producentów Pasz 46, 29- 33, 2006
7. Rynek Pasz - Stan i perspektywy. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB 19, 13 – 17, 2006

SUMMARY

The article presents the status and level of animal production data on production and use of raw material and volume of manufactured feed mixtures in the years 2000 - 2005, as well as the prognosis of development for the years until 2013.

The production of the industrial feeds has been dominated by poultry feed mixtures reaching nearly 70%, next are feed for pigs, about 22%, for cattle 5% and about 3% for other animals.

Following Mr. Gill graphs show the level of industrial feed production of 10 biggest world producers in 2006 in relations to years 2001 and 2004 as well as 10 biggest countries and regions in the European Union and outside the EU years 2006 : 2005.

Key words: animal sector, raw materials, production of feed, prognosis, poultry, pigs, cattle